

Beleidsplan Gereformeerde Gemeenten - versie september 2021
ten behoeve van de Wetgeving Algemeen Nut Beogende Instellingen (ANBI)
periode D.V. 2021 t/m 2024

Plaatsbepaling en grondslag

De Gereformeerde Gemeenten, zijnde een kerkverband waarin ruim 155 plaatselijke gemeenten met een totaal ledental van ruim 105.000 kerkelijk samenleven, weten zich geroepen om in de maatschappij waarvan zij deel uitmaken hun taak als kerk, zoals deze in Gods Woord is geopenbaard, getrouw uit te oefenen. Zij hebben als grondslag het onfeilbare Woord van God en de daarop gegronde Drie Formulieren van Enigheid, zoals deze zijn vastgesteld in de Nationale Synode gehouden te Dordrecht in de jaren 1618/1619. Zij handhaven de Statenvertaling als getrouwe overzetting van de Heilige Schrift uit de oorspronkelijke talen, zoals deze tot stand is gekomen volgens het besluit van de Nationale Synode gehouden te Dordrecht in de jaren 1618/1619. Zij aanvaarden de Dordtse Kerkorde (DKO) zoals deze als akkoord van kerkelijke gemeenschap is aanvaard door de Generale Synode van de Gereformeerde Gemeenten te Rotterdam op 9 en 10 oktober 1907.

De burgerrechtelijke positie van het kerkverband is wettelijk vastgelegd in artikel 2:2 lid 1 van het Burgerlijk Wetboek.

Het kerkverband wordt geregeerd naar zijn eigen Statuut, te weten de (herziene) DKO met de daaraan door de Generale Synode toegevoegde aantekeningen, laatstelijk vastgesteld door de Generale Synode op woensdag 29 januari 2020 alsmede de publicatie "...En met orde" (GS-besluit 2019).

Aard en betekenis van beleidsplan

Het beleidsplan omschrijft de voorgenomen werkzaamheden die D.V. in de periode 2021 t/m 2024 zullen worden verricht, evenals de wijze waarop deze werkzaamheden zullen worden uitgevoerd. De aard van deze werkzaamheden is voor het overgrote deel gelijk aan de aard van de werkzaamheden die vóór deze periode zijn verricht omdat zij een doorgaand karakter hebben. Wel kunnen bepaalde onderdelen van de werkzaamheden door de tijdsomstandigheden meer of minder nadruk krijgen. Daar het beleidsplan een beschrijving van de voorgenomen werkzaamheden van alle plaatselijke gemeenten voor een periode van vijf jaar bevat, kunnen slechts de hoofdlijnen van deze werkzaamheden en van de wijze waarop zij worden uitgevoerd worden weergegeven.

Jaarlijks verschijnt het Kerkelijk Jaarboek van het kerkverband, waarin de werkzaamheden in organisatorische zin worden omschreven en nader toegelicht.

Voor het vaststellen van de betekenis van het beleidsplan in de praktijk zijn ***twee aspecten*** van belang. In de eerste plaats geldt ***de zelfstandigheid van de plaatselijke gemeenten*** als uitgangspunt binnen de Dordtse Kerkorde en het daarop gegronde gereformeerde kerkrecht. Dit houdt in dat het onderhavige beleidsplan niet het karakter heeft van een dictaat van hogerhand dat door de plaatselijke gemeenten omwille van de hiërarchische verhoudingen dient te worden opgevolgd. Anderzijds zullen alle plaatselijke gemeenten zich op grond van de door hen onderschreven grondslag die hierboven is weergegeven, gehouden weten om hun handelen en nalaten ***in overeenstemming te doen zijn met deze grondslag***. Dit betekent dat de op hoofdlijnen geschetste beleidslijnen in dit beleidsplan de plaatselijke gemeenten niet langs hiërarchische weg, maar wel langs morele weg binden, omdat deze beleidslijnen erop zijn gericht om te bevorderen dat de gemeenten hun taak in overeenstemming met deze grondslag uitoefenen en dat al wat in dat verband wordt verricht eerlijk en met orde geschiedt.

Het Beleidsplan is opgesteld ter voldoening aan de wetgeving Algemeen Nut Beogende Instellingen.

Werkzaamheden als kerk

De Gereformeerde Gemeenten rekenen in ieder geval tot de werkzaamheden waartoe zij (ook in de periode 2021 t/m 2024) als kerk geroepen zijn:

- de prediking van het Heilig Evangelie gegrond op Gods onfeilbaar Woord in openbare kerkdiensten op alle zondagen en christelijke feestdagen, evenals op bid- en dankdagen, bijzondere herdenkingsdagen en andere passende gelegenheden;
- de regelmatige bediening van de sacramenten (de Heilige Doop en het Heilig Avondmaal) in openbare erediensten;
- het geven van catechetisch onderwijs aan de jeugd van de gemeente;
- het opleiden van studenten voor het ambt van predikant;
- het bezoeken en bijstaan van zieke en bejaarde leden en van andere leden in moeilijke omstandigheden;
- het verschaffen van hulp aan leden bij financiële moeilijkheden in hun privé- of gezinsleven (levensonderhoud) door middel van diaconale bijstand;
- het bevorderen van het tot stand komen van voorzieningen en hulpverlening voor leden die deze voorzieningen (bijvoorbeeld voor gehandicapten en bejaarden) of hulpverlening (bijvoorbeeld op psychosociaal terrein) behoeven;
- het onder omstandigheden bijdragen in maatschappelijke en sociale noden door de diaconie;
- het verkondigen van het Evangelie door middel van zending en evangelisatie in Nederland en daar buiten;
- het, indien mogelijk, stichten van gemeenten;
- het, indien nodig, (ver)bouwen van kerkgebouwen, dan wel andere gebouwen ten dienste van de kerkelijke gemeenten.

De orde, de samenkomsten en verkiezingen binnen het kerkverband

Zoals al vermeld, worden de Gereformeerde Gemeenten geregeerd door haar eigen statuut.

De wijze waarop het bestuur van de plaatselijke gemeenten wordt ingericht en de wijze waarop de vertegenwoordigers van plaatselijke gemeenten in 'meerdere' of 'breder' vergaderingen (classicale en synodale vergaderingen) bijeenkomen is geregeld in de hierboven vermelde Dordtse Kerkorde.

Voor elk van deze meerdere vergaderingen wordt een Agenda opgesteld; van de beraadslagingen worden notulen dan wel acta opgesteld.

De wijze van verkiezing van leden van de kerkenraad, zijnde de regering van de plaatselijke gemeente, vindt plaats door middel van de zogeheten aristocratisch-democratische methode. De kerkenraad stelt (een) dubbeltal(len) waaruit de leden van de gemeenten kunnen kiezen. Het minimum aantal kerkenraadsleden is drie. Waar enigszins mogelijk, is het beleid betreffende de samenstelling van de kerkenraad erop gericht om te voorkomen dat de kerkenraad voor meer dan een bijkomstig deel bestaat uit familieleden. Kan niet worden vermeden dat een meer dan bijkomstig deel van de kerkenraad uit familieleden bestaat, dan worden adequate maatregelen getroffen om een verantwoord bestuur van de betreffende gemeente, daaronder begrepen het beheer en de besteding van de financiële middelen, te waarborgen. Deze maatregelen kunnen onder andere betrekking hebben op de verdeling van de taken binnen de kerkenraad en op het onderlinge toezicht op het beheer en de besteding van de financiële middelen. Daarnaast kunnen kerkenraden ondersteuning krijgen van door de classis voor elke gemeente aangewezen consulente(n).

Met betrekking tot het verstrekken van vergoedingen aan kerkenraadsleden geldt als uitgangspunt dat uitsluitend een vergoeding wordt verstrekt voor gemaakte onkosten.

Aan predikanten wordt voor hun niet-bestuurlijke werkzaamheden binnen de gemeente waarvan zij predikant zijn een passend traktement en eventueel vrije bewoning van de pastorie verstrekt.

Het traktement voldoet aan de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector. Daarnaast wordt hen een vergoeding verstrekt voor de door hen in dat kader gemaakte onkosten.

Verkrijging en beheer van middelen

Teneinde hun werkzaamheden als kerk te kunnen verrichten zullen de plaatselijke gemeenten tijdens de kerkdiensten afzonderlijke collecten houden voor niet-diaconale kerkelijke, en voor diaconale doeleinden en aan hun leden gelegenheid geven om ook op andere wijze gelden voor deze doeleinden te bestemmen via giften en legaten.

Bij het beheer en de besteding van de verkregen middelen zal een strikt onderscheid worden gemaakt tussen gelden die zijn verkregen voor niet-diaconale doeleinden en gelden die zijn verkregen voor diaconale doeleinden. Beide categorieën middelen worden op afzonderlijke bank- en/of girorekeningen ondergebracht, waarbij vanaf de niet-diaconale rekening(en) slechts gelden mogen worden besteed ten behoeve van niet-diaconale doeleinden en waarbij vanaf diaconale rekeningen slechts gelden mogen worden besteed ten behoeve van diaconale doeleinden.

De gelden die zijn bestemd voor niet-diaconale doeleinden worden beheerd en geadministreerd door de penningmeester van de kerk. De gelden die zijn bestemd voor diaconale doeleinden worden beheerd en geadministreerd door de penningmeester van de diaconie.

Bij het beheer van niet-diaconale en diaconale middelen wordt zuinigheid en voorzichtigheid betracht. Zuinig beheer houdt in dat de kosten van beheer worden beperkt tot noodzakelijke uitgaven. Voorzichtig beheer houdt in dat de middelen die niet direct worden uitgegeven voor de doeleinden waarvoor zij zijn bestemd op risicomijdende wijze worden belegd, dat wil zeggen niet in beleggingen met meer dan geringe risico's en niet bij instellingen met een onvoldoende financiële soliditeit.

Bij het beheer van niet-diaconale en diaconale middelen wordt er voorts naar gestreefd om – indien mogelijk – reserves te vormen of aan te vullen teneinde middelen ter beschikking te hebben voor verwachte en/of onverwachte toekomstige uitgaven. Reservevorming voor niet-diaconale uitgaven is vooral wenselijk als in de toekomst uitgaven voor aankoop, nieuwbouw, verbouwing of onderhoud van een kerkgebouw, pastorie, kosterswoning of overige aanverwante gebouwen zijn te verwachten.

Reservevorming voor diaconale uitgaven is in het algemeen van belang omdat tot de gemeenten leden kunnen behoren die gemoedsbezwaren tegen verzekeringen hebben, welke leden met diaconale bijstand plegen te worden ondersteund als zij als gevolg van deze gemoedsbezwaren in hun privé- of gezinsleven in financiële moeilijkheden komen. Het voorgaande doet niet af aan het uitgangspunt dat de omvang van de reserves niet groter dient te zijn dan het bedrag dat redelijkerwijs noodzakelijk kan worden geoordeeld om verwachte en/of onverwachte toekomstige uitgaven te dekken.

Besteding van middelen ten behoeve van niet-diaconale doeleinden

De financiële middelen die zijn verkregen voor niet-diaconale doeleinden worden uitsluitend aangewend voor de bekostiging van niet-diaconale kerkelijke taken. In het bijzonder de prediking van het Heilig Evangelie, de bediening van de sacramenten, het geven van catechetisch onderwijs aan de jeugd, het oprichten en in stand houden van kerkelijke vergaderingen, en het opleiden van studenten voor het ambt van predikant. Over de aanwending van deze middelen wordt beslist door de kerkenraad. Worden deze middelen aangewend voor de aankoop van onroerende zaken en/of nieuwbouw en/of ingrijpende verbouwingen, dan is het beleid erop gericht om vooraf de ledenvergadering van de betreffende gemeente te raadplegen.

De belangrijkste uitgaven van de gemeenten voor niet-diaconale doeleinden zullen in het algemeen betreffen:

- aankoop, nieuwbouw, verbouwing, onderhoud, inrichting, verwarming, verlichting en overige lasten van kerkgebouw, pastorie, kosterswoning en overige aanverwante gebouwen;
- rente en aflossing van leningen voor de aankoop, nieuwbouw, verbouwing en/of onderhoud van kerkgebouw, pastorie, kosterswoning en overige aanverwante gebouwen;

- traktement en onkostenvergoeding van de (eigen) predikant, dan wel uitgaven voor predikbeurten van predikanten van andere gemeenten en uitgaven voor de spreekbeurten van kandidaten en studenten;
- de (onkosten)vergoeding van de (hulp)koster
- uitgave van een eigen kerkblad;
- beschikbaar stellen van kerktelefoon;
- kosten van algemeen beheer.

Besteding van middelen ten behoeve van diaconale doeleinden

De financiële middelen die zijn verkregen voor diaconale doeleinden worden uitsluitend aangewend voor de bekostiging van diaconale kerkelijke taken, in het bijzonder het verschaffen van hulp aan leden bij financiële moeilijkheden in hun privé- en gezinsleven en het onder omstandigheden bijdragen in maatschappelijke en sociale noden. Over de aanwending van deze middelen wordt beslist door de diakenen, dan wel de kerkenraad. Bij de besteding van middelen ten behoeve van diaconale doeleinden wordt discretie betracht teneinde de persoonlijke levenssfeer van de betreffende leden te beschermen.

Toezicht op verkrijging, beheer en besteding van middelen

Om te bevorderen dat de gemeenten hun taak in overeenstemming met de hiervoor omschreven grondslag uitoefenen en dat al wat dat in verband daarmee wordt verricht eerlijk en met orde geschiedt, wordt er toezicht uitgeoefend op de verkrijging, het beheer en de besteding van de middelen die zijn verkregen voor niet-diaconale en voor diaconale doeleinden.

Het kerkverband kan op basis van de Dordtse Kerkorde zondig interne tuchtmaatregelen van censuur en kerkelijke vermaning toepassen in geval van onjuist en/of misbruik van kerkelijke gelden door ambtsdragers.

Met betrekking tot de niet-diaconale middelen houdt het genoemde toezicht in:

- periodiek doet de penningmeester van de kerk verslag aan de kerkenraad van de verkrijging, het beheer en de besteding van de niet-diaconale middelen in dat kwartaal;
- na afloop van elk jaar doet de kerkenraad verslag aan de ledenvergadering van de verkrijging, het beheer en de besteding van de niet-diaconale middelen in dat jaar door middel van het uitbrengen van een financieel jaarverslag aan de ledenvergadering.

Op de besteding van de middelen vindt een onafhankelijke controle en toetsing plaats.

Hetzij door een accountant, hetzij door een onafhankelijke commissie uit de leden, welke regelmatig van samenstelling wijzigt. Van haar bevindingen brengt de accountant c.q. de commissie schriftelijk verslag uit. De inhoud van dit verslag wordt meegedeeld aan de ledenvergadering;

- tijdens de tenminste eenmaal per drie jaar te houden kerkvisitatie zien de visitatoren er op toe, dat de verkrijging, het beheer en de besteding van de niet-diaconale gelden over de afgelopen periode op een verantwoorde wijze is geschied. De visitatoren worden benoemd door de classis waarvan de plaatselijke gemeente deel uitmaakt. De kerkvisitatie wordt gehouden in overeenstemming met een daartoe opgesteld visitatiereglement.

Met betrekking tot de diaconale middelen houdt het genoemde toezicht in:

- periodiek doen de diakenen verslag aan de kerkenraad van de verkrijging, het beheer en de besteding van de diaconale middelen in dat kwartaal. De kerkenraad controleert ten minste eenmaal per jaar de administratie van de diaconale middelen en de daarbij behorende bescheiden;
- na afloop van elk jaar doet de kerkenraad verslag aan de ledenvergadering van de verkrijging, het beheer en de besteding van de diaconale middelen in dat jaar door middel van het uitbrengen van een beknopt financieel jaarverslag aan de ledenvergadering.
- tijdens de tenminste eenmaal per drie jaar te houden kerkvisitatie zien de visitatoren er op toe, dat de verkrijging, het beheer en de besteding van de diaconale gelden over de afgelopen periode op een

verantwoorde wijze is geschied. De visitatoren worden benoemd door de classis waarvan de plaatselijke gemeente deel uitmaakt. De kerkvisitatie wordt gehouden in overeenstemming met een daartoe opgesteld visitatiereglement.

Samenvoeging van gemeenten

In geval een plaatselijke gemeente wordt samengevoegd met een andere plaatselijke gemeente, is het beleid erop gericht om het vermogen, na voldoening van de op haar rustende verplichtingen, te doen toekomen aan de gemeente waarmee de samenvoeging plaatsvindt. Ook is het mogelijk dat het vermogen wordt toegevoegd aan een of meer instellingen waarvan het bestuur direct of indirect wordt benoemd door de gemeenten behorende tot het eigen kerkverband, in synodale vergadering bijeen, mits deze instellingen door de bevoegde inspecteur der belastingen zijn aangemerkt als instelling in de zin van art. 6.33, eerste lid, onderdeel b, Wet inkomstenbelasting 2001.

Deputaatschappen

In de afgelopen jaren is door de gemeenten uit het eigen kerkverband, in synodale vergadering bijeen, een aantal deputaatschappen ingesteld teneinde tussen de kerkelijke vergaderingen de noodzakelijk geachte, gemeenschappelijke taken voor de gemeenten op het voor elk deputaatschap aangewezen terrein te kunnen verrichten.

De Generale Synode is bevoegd om een deputaatschap te erkennen als zelfstandig onderdeel met rechtspersoonlijkheid.

Op het moment van het vaststellen van dit beleidsplan bestaan de volgende deputaatschappen:

- deputaatschap Theologische School;
- deputaatschap Vertegenwoordiging en Voorlichting;
- deputaatschap Kerkrecht;
- deputaatschap ter behartiging van de belangen van De Saambinder;
- deputaatschap Kerk en Overheid;
- deputaatschap Kerkelijke eenheid;
- deputaatschap tot Hulpverlening in Bijzondere Noden;
- deputaatschap Buitenlandse kerken;
- deputaatschap voor de Zending;
- deputaatschap voor de Evangelisatie in Nederland en België;
- deputaatschap Bijbelverspreiding;
- deputaatschap voor Israël, voor Evangelieverkondiging en diaconale Hulpverlening;
- deputaatschap Kerk, Gezin, Jeugd, Onderwijs;
- deputaatschap Diaconale en Maatschappelijke zorg;
- deputaatschap Kerkelijke Dienstverlening;
- deputaatschap Emerituskas;
- deputaatschap Kerkbouw;
- deputaatschap Kerkelijk grootboek.

De deputaatschappen, waarvan enkele rechtspersoonlijkheid bezitten, leggen driejaarlijks verantwoording af aan de gemeenten, in Generale synodale vergadering bijeen, van hun beleidsmatige werkzaamheden in het verstreken tijdvak en van het beheer en de besteding in het verstreken tijdvak van eventuele middelen die zij van deze gemeenten ten behoeve van hun werkzaamheden hebben ontvangen.

De genoemde deputaatschappen worden in stand gehouden zolang genoemde gemeenten, in synodale vergadering bijeen, dit noodzakelijk oordelen. Nieuwe deputaatschappen zullen worden ingesteld indien genoemde gemeenten, in synodale vergadering bijeen, dit noodzakelijk oordelen.

De leden van de deputaatschappen worden telkens door de Generale Synode benoemd voor een periode van drie jaar die ligt tussen twee reguliere vergaderingen van die Synode.

Het deputaatschap Kerkelijke Dienstverlening is belast met het beheer van het Centraal Bureau (gevestigd te Woerden), het gebouw waarin verschillende organisaties hun huisvesting hebben. Tevens exploiteert dit deputaatschap het Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening (eveneens gevestigd te Woerden), dat gericht is op interne services en dienstverlening.

Advies ten aanzien van het leidinggeven aan vrijwilligers

Vrijwilligers zijn leden of doopleden van de Gereformeerde Gemeenten die onbetaald en onverplicht werk verrichten ten behoeve van (een deel van) van het kerkverband. Dit geldt (in veel gevallen) ook voor leidinggevendenden die ingezet worden om aan vrijwilligers leiding te geven.

De Gereformeerde Gemeenten achten het van belang dat een kerkenraad het onderzoeken, aanzoeken en aanstellen van leidinggevendenden in eigen hand houdt en daar zorgvuldig en integer mee omgaat. Kerkenraden worden geadviseerd om -voorafgaand aan de aanstelling van een leidinggevende- een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) van betrokkene te verlangen. Deze richtlijn wordt binnen het kerkverband al toegepast binnen het kerkelijk jeugdwerk / de Jeugdbond als zelfstandig onderdeel. Kerkenraden worden geadviseerd om deze beleidslijn ook (binnen deze doelgroep en overige kwetsbare groepen) in de eigen plaatselijke gemeente toe te passen. Een kerkenraad stelt de leidinggevende mondeling of schriftelijk op de hoogte over deze beleidslijn en over de geheimhouding.

Overige beleidspunten

Naast de bovengenoemde deputaatschappen onderhouden de Gereformeerde Gemeenten de volgende contacten, c.q. ondersteunen zij de activiteiten van de volgende organisaties, stichtingen, verenigingen etc.

De Gereformeerde Gemeenten achten het van groot belang om de bestaande zogeheten correspondentieband met de Netherlands Reformed Congregations of the United States and Canada in stand te houden. Indien noodzakelijk, zullen zij deze gemeenten bijstaan voor zover daartoe de mogelijkheden aanwezig zijn.

De Gereformeerde Gemeenten achten het van groot belang dat de Statenvertaling als getrouwe overzetting van de Heilige Schrift uit de oorspronkelijke talen beschikbaar blijft. Zij ondersteunen daartoe het werk van de Gereformeerde Bijbelstichting te Leerdam.

De Gereformeerde Gemeenten achten het van groot belang dat er -waar mogelijk- basis- en voortgezet onderwijs beschikbaar is waar de hierboven weergegeven grondslag wordt onderschreven. Om die reden wordt het oprichten en in stand houden van dergelijke scholen evenals van organisaties die dienstbaar zijn aan deze scholen, in het bijzonder de Vereniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs, ondersteund.

De Gereformeerde Gemeenten achten de verzorging en begeleiding van verstandelijk gehandicapten en huisvesting van ouderen binnen de sfeer van de eigen identiteit van groot belang. Daartoe wordt het werk van diverse stichtingen en verenigingen ondersteund.

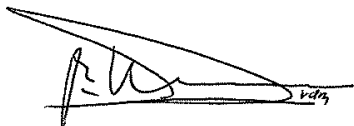
De Gereformeerde Gemeenten onderkennen het belang van de oprichting en instandhouding van instellingen met een reformatorische identiteit die zich bezighouden met hulpverlening bij lichamelijke, psychische, relationele en sociale noden. Waar nodig en mogelijk, ondersteunen zij het werk van dergelijke instellingen.

De Generale Synode van de Gereformeerde Gemeenten, te Utrecht bij een op 14 september 2016, heeft het deputaatschap Kerk en Overheid gemachtigd het Beleidsplan periodiek te actualiseren en vast te stellen.

Het deputaatschap Kerk en Overheid heeft het Beleidsplan en een aanvulling voor de periode 2021-2024 vastgesteld in zijn vergadering van 14 september 2020 resp. 20 september 2021 te Woerden, waarna het is ondertekend door de voorzitter en de secretaris.

Woerden, september 2021

Het deputaatschap Kerk en Overheid,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'F. Mulder', written over a horizontal line.

Ds. F. Mulder
(voorzitter)

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'J.N. van de Poel', written over a horizontal line.

Drs. J.N. van de Poel
(secretaris)